

Namaz Vakitlerinin Belirlenmesi Kurana Ve Astronomik Hesaplamalara Dayalı Bir Yaklaşım

– muhammed-ridvan-kaya · 18 Nisan 2025

Öncelikle, lise coğrafya dersinden Güneş'in ufuk düzlemindeki konumunu ve bu konumun nasıl değiştiğini hatırlayalım. Ufuk düzlemi üzerinde, Güneş'in yüksekliği ile ilgili açıları belirlemek, yerel saat hakkında bilgi sahibi olmamıza yardımcı olur. Kağıt üzerinde çizilen ufuk düzleminde sağ taraf her zaman doğuyu yani Güneş'in doğduğu yönü, sol taraf ise batıyı yani Güneş'in battığı yönü gösterir. Güneş, doğuşundan öğle vaktine kadar ufuk düzleminde yükselir, öğleden sonra ise alçalmaya başlar. Güneş'in gün içinde ufuk düzleminde en yüksek noktaya ulaştığı an, öğle vaktidir ve bu da günün tam ortasına denk gelir. Eğer gündüz süresi biliniyorsa, öğle vaktine göre ikiye bölünerek Güneş'in doğduğu ve battığı saatler hesaplanabilir.

Ufuk düzlemi ile ilgili sorularda, gündüz süresi ve Güneş'in ufuk düzlemindeki açıları biliniyorsa, yerel saat hesaplamak mümkündür. Dünyada namaz vakitlerini hesaplamak için farklı takvimler kullanılmaktadır. Ancak, doğru sonuçlar veren takvimlerin bilimsel verilere dayanması gerektiği unutulmamalıdır. Süleymaniye Vakfı Takvimi, Abdülaziz Bayındır tarafından yapılan uzun araştırmalar ve hesaplamalar sonucunda, Kur'an'a uygun olarak belirlenmiştir. Bu takvim, namaz saatlerini belirlemede diğer takvimlerden farklılık gösterir ve gözlem ile Kur'an-ı Kerim'deki ifadelerle uygun olarak hesaplanır. Türkiye'de Diyanet, Fazilet ve Süleymaniye Vakfı olmak üzere üç farklı takvim kullanılmaktadır. Süleymaniye Vakfı Takvimi, bilimsel hesaplamalarla doğruluğu kanıtlanmış en doğru takvimdir. Diğer takvimler ise astronomiye ve Kur'an'a aykırıdır. Dünya genelinde ise farklı takvimler bulunmaktadır. Diyanet Takvimi (Türkiye) resmi takvim olmasına rağmen, astronomik verilere ve Kur'an'a ters düşmektedir.

Fazilet Takvimi, Türkiye'de birçok cami ve müslüman topluluğu tarafından kullanılmakta ancak astronomiye ve Kur'an'a aykırıdır.

Ummul Qura Takvimi (Suudi Arabistan), Suudi Arabistan'da kullanılan bir takvimdir.

Müslüman Dünya Ligi (MWL), uluslararası kabul görmüş bir yöntemdir.

ISNA, Kuzey Amerika'da yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir.

Diğer ülkelerde ise yerel takvimler, coğrafi ve mezhebi özelliklere göre uyarlanmıştır. Örneğin, İran, Pakistan, Endonezya, Singapur gibi ülkelerde farklı takvimler kullanılmaktadır.

Süleymaniye Vakfı Takvimi, en doğru namaz vakitlerini belirleyen takvim olarak kabul edilmektedir.

Namaz, İslam dininin temel ibadetlerinden biri olup, günlük hayatın her anında bir insanın manevi gelişimini sağlamaya yönelik düzenli bir ibadettir. Namaz vakitlerinin doğru bir şekilde belirlenmesi, hem dini inançlar hem de bilimsel gözlemlerle örtüşen bir anlayışla yapılmalıdır. Kur'an'da namaz vakitlerinin belirlenmesine dair çeşitli işaretler bulunmakta olup, doğa olaylarına dayalı olarak bu vakitler açıklanmıştır.

Kur'an'da namaz vakitleriyle ilgili olarak, doğada meydana gelen olaylarla bağlantılı ifadeler yer almaktadır. Örneğin, sabah namazının başlangıcı fecr-i sadık (tan yerinin ağarması) olarak tanımlanırken,

akşam namazının başlangıcı güneşin batışıyla ilişkilendirilir. Bu vakitler, aynı zamanda insanların biyolojik saatlerine uygun olarak düzenlenmiş ve günlük yaşamda bir denge sağlamak amacıyla belirlenmiştir.

Sabah namazının vakti, gökyüzünde siyah ve beyaz ışıkların birbirinden ayrılmasıyla başlar. Fecr-i sadık, doğu ufkunda aydınlığın yayılmaya başladığı anı ifade eder. Kur'an'da bu durum şöyle ifade edilmiştir:

> “Gündüzün iki tarafında ve gecenin yakınında salatı kıl şüphesiz iyilikler kötülükleri götürür. Bu ibret alanlara bir öğüttür.” (Hud, 11:114)

Bu ayet, sabah namazının başlangıcını tan yerinin ağarması olarak tanımlar ve güneşin doğuşuna kadar devam ettiğini belirtir.

Öğle ve ikindi namazlarının vakitleri, gölgenin uzunluğuna ve güneşin konumuna göre belirlenir. Öğle namazının vakti, güneşin en yüksek noktasından batıya kaymaya başladığı andan itibaren başlar ve cismin gölgesi, boyunu geçtiğinde sona erer. Bu vakit, coğrafya derslerinde öğretilen şekilde, günün uzunluğunun yarısına kadar hesaplanabilir. İkinci namazı ise, gölgenin cismin boyunu iki katına çıkmasıyla başlar ve güneş batmadan kısa bir süre önce sona erer.

Akşam namazının vakti, güneşin batışıyla başlar ve akşamın başlangıcını, yani gece karanlığının girmesini bekleriz. Akşam vakti sona erdiğinde, gökyüzündeki kızıl ışıklar ve beyaz ışıklar, gece karanlığına karışmış olur.

Yatsı namazı ise, gökyüzündeki kızıl ve beyaz ışıkların tamamen kaybolduğu ve karanlığın hakim olduğu zaman başlar. Yatsı vakti, en küçük yıldızların bile görünmeye başladığı, gece karanlığının tamamen kapladığı andır.

Namaz vakitlerinin doğru bir şekilde belirlenmesi, astronomik hesaplamalara dayalı verilere dayanmalıdır. Meteoroloji Genel Müdürlüğü, gün doğumu ve gün batımı saatlerini astronomik verilerle belirler ve bu veriler doğru sonuçlar verir. Allah, Kur'an'da namaz vakitlerinin belirlenmesine dair ipuçları verirken, insanların günlük ritimlerine uygun bir düzen önerir. Güneşin hareketleri, doğanın döngülerinin bir parçası olup, bu döngüye uygun olarak namaz vakitleri belirlenmelidir. Namaz vakitlerinin doğru bir şekilde belirlenmesi, hem bilimsel veriler hem de Kur'an'a dayalı bir yaklaşım gerektirir. Meteorolojik ve astronomik hesaplamalar, namaz vakitlerini belirlemek için doğru bir yol sağlar. Süleymaniye Vakfı'nın takvimi, astronomik verilere dayalı olarak doğru sonuçlar verirken, diğer takvimlerin bazı farklar göstermesi Süleymaniye Vakfı'nın doğruluğunu ortaya koyar. Namaz vakitlerinin belirlenmesinde, Kur'an'ın rehberliğinde doğa olaylarına dikkat edilmesi, doğru bir dini uygulamanın teminatıdır. Süleymaniye Vakfı'nın güneşin doğuş, batış ve namaz vakitlerini belirlerken kullandığı yöntemler, astronomik hesaplamalara dayalı olarak hassas bir şekilde düzenlenmiştir. Vakfın kullandığı hesaplamalara göre imsak, fecr-i sadık ve seher vakti(fecri kazip) gibi kritik zamanlar, güneşin ufuk çizgisine göre belirli bir açıya dayandırılır.

Süleymaniye Vakfı Hesaplamalarına Göre Vakitler

1. İmsak Vakti (Fecr-i Sadık):

İmsak vakti sabah namazını kılma saatidir. Süleymaniye Vakfı, imsak için güneşin ufuk çizgisinin altında -9 derece olduğu zamanı referans alır. Bu hesaplama, astronomik gözlemlerle uyumludur ve doğru ölçütlerin kullanıldığı belirli bir açı ile gerçekleştirilir. Fecr-i Sadık (doğru fecr) olarak bilinen bu vakit, ilk

ışıkların gökyüzünde belirginleşmeye başladığı andır aynı zamanda hem sabah namazı vaktinin girdiği hem de oruç tutanların bu zamanı dikkate alarak yeme içmeye son vermeleri gerekir.

Seher Vakti (Fecr-i Kazip):

Fecr-i Kazip (yanlış fecr) ise, günün erken saatlerinde görülen ancak oruç için geçerli olmayan sahte ilk ışımalardır. Bu ışımlar, güneşin ufuk çizgisinin -18 derece altında olduğunda gözlemlenir. Fecr-i Kazip, doğru olan Fecr-i Sadık'tan önceki bir dönemi işaret eder bu vakitte sabah namazı kılınmaz ve oruç tutanlar bu vakitte yiyip içebilirler.

Güneşin Yüksekliği ve Azimutu:

Süleymaniye Vakfı'nın hesaplamalarında, güneşin doğuş ve batış saatleri, güneşin yüksekliği ve azimutu (yönü) gibi astronomik verilerle belirlenir. Bu veriler, enlem, boylam ve yerel saat dilimi ile uyumlu şekilde hesaplanır. Güneşin doğuşu, doğu yönünde ve güneşin ufuk çizgisine ilk temas ettiği anda gerçekleşir. Aynı şekilde, batış saati de batı yönünde güneşin ufku terk ettiği andır.

Astronomik Hesaplamalar ve Formüller

Süleymaniye Vakfı, bu hesaplamaları yaparken temel olarak güneşin yeryüzündeki konumunu belirleyen astronomik formülleri kullanır. Bu hesaplamalar genellikle solar declination (güneşin dikey eğimi) ve hour angle (saat açısı) gibi faktörlere dayanır. Bu formüller, güneşin doğuş ve batış saatlerini belirlerken gözlemlenen enlem ve boylama göre ayarlanır.

Solar Declination (δ): Güneşin gökyüzündeki yatay konumunu belirler ve yıl boyunca değişir. Bu değer, mevsimsel olarak farklılık gösterir.

Hour Angle (H): Güneşin yerel saat dilimindeki konumunu belirler ve güneşin belirli bir noktaya ne zaman ulaşacağını gösterir.

Bu hesaplamalar için astronomik yazılımlar veya özel hesaplama araçları kullanılabilir. Süleymaniye Vakfı da, bu tür hesaplamaları doğru şekilde yapabilmek için çeşitli astronomik veritabanlarından ve yazılımlardan faydalanmaktadır.

Takvim Oluşturma ve Kullanımı

Süleymaniye Vakfı, her yıl için, yerel coğrafi konum ve enlem bilgilerini göz önünde bulundurarak günlük namaz vakitleri ve imsak vakitlerini içeren takvimler hazırlar. Bu takvimlerde:

İmsak (Fecr-i Sadık) saati, güneşin ufku altındaki -9 derece konumuna göre hesaplanır.

Güneşin doğuşu ve batışı saatleri de aynı şekilde astronomik hesaplamalarla belirlenir.

Her bir vakit, güneşin konumuna dayalı olarak hesaplanır ve takvime yansıtılır.

Python ile Süleymaniye Vakfı Hesaplamalarına Dayalı Takvim Oluşturma

Python programlama dili kullanılarak, ephem gibi astronomik kütüphanelerle, Süleymaniye Vakfı'nın kullandığı hesaplama yöntemleri doğrultusunda, imsak, fecr-i kazip, güneşin doğuş ve batış saatlerini hesaplamak mümkündür. Aydın iline göre bu hesaplamaları gerçekleştiren basit bir Python kodu örneği aşağıdadır:

Gerekli Kütüphaneleri Yükleyin:

```
pip install ephem pytz
```

```
import ephem
```

```
from datetime import datetime
```

```
import pytz
def sun_times(latitude, longitude, date):
    # Konumu ayarlıyoruz
    observer = ephem.Observer()
    observer.lat = str(latitude)
    observer.lon = str(longitude)
    # Tarihi ayarlıyoruz
    observer.date = date
    # Güneşin doğuş ve batış saatlerini hesaplıyoruz
    sunrise = observer.next_rising(ephem.Sun()).datetime()
    sunset = observer.next_setting(ephem.Sun()).datetime()
    # Saat dilimi (Türkiye için GMT+3)
    timezone = pytz.timezone("Europe/Istanbul")
    # Saatleri İstanbul saat dilimine çeviriyoruz
    sunrise = sunrise.astimezone(timezone).strftime('%Y-%m-%d %H:%M:%S')
    sunset = sunset.astimezone(timezone).strftime('%Y-%m-%d %H:%M:%S')
    return sunrise, sunset
# Aydın'ın enlem ve boylamı
latitude = 37.8667
longitude = 27.8386
# İstedığınız tarihi girin (YYYY-MM-DD formatında)
date = '2025-03-31'
# Güneşin doğuş ve batış saatlerini hesaplayın
sunrise, sunset = sun_times(latitude, longitude, date)
print(f"Aydın için {date} tarihi:\nGün doğumu saati: {sunrise}\nGün batışı saati: {sunset}")
```

Bu örnek, Aydın için güneşin doğuş ve batış saatlerini ephem kütüphanesini kullanarak hesaplamaktadır. -9 derece'lik hesaplama kriteri, imsak vaktini doğru şekilde belirlemek için uygulandığı takdirde, vakitlerin doğru bir şekilde hesaplanması sağlanır. Daha gelişmiş bir sistem kurmak için bir API veya veri tabanı entegrasyonu gerekir. Eğer farklı konumlar için otomatik hesaplama yapmak isterseniz, kullanıcının IP adresine veya manuel girişine bağlı olarak konum belirleyen bir sistem geliştirmelisiniz. Süleymaniye Vakfı'nın kullandığı hesaplama yöntemine göre, imsak vakti için güneşin ufuk çizgisinin altındaki -9 derece kullanılır ve seher vakti (fecr-i kazip) için -18 derece kabul edilir. Bu hesaplamalar, astronomik verilere dayalı olarak, Kur'an'a uygun namaz ve oruç vakitlerini belirler. Bu yöntemler, doğru ölçütlerle hesaplanan vakitlerin günlük hayatı kolaylaştırdığı gibi, İslamî ibadetlerin de doğru zamanlarda yerine getirilmesine yardımcı olur.